

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

14. října 2010*

Ve věci C-67/09 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 Statutu Soudního dvora, podaný dne 12. února 2009,

Nuova Agricast Srl, se sídlem v Cerignole (Itálie),

Cofra Srl, se sídlem v Barletta (Itálie),

zastoupené A. Calabrese, avvocato,

navrhovatelky,

* Jednací jazyk: italština.

další účastnice řízení:

Evropská komise, zastoupená V. Di Buccim a E. Righini, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, A. Borg Barthet, M. Ilešič (zpravodaj),
M. Safjan a M. Berger, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 22. dubna 2010,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se společnosti Nuova Agricast Srl (dále jen „Nuova Agricast“) a Cofra Srl (dále jen „Cofra“) domáhají zrušení rozsudku Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 2. prosince 2008, Nuova Agricast a Cofra v. Komise (T-362/05 a T-363/05, dále jen „napadený rozsudek“), kterým tento soud zamítl jejich žaloby na náhradu škod, jež údajně vznikly v důsledku toho, že Komise Evropských společenství přijala rozhodnutí ze dne 12. července 2000 nevznášet námitky vůči režimu podpor investic ve znevýhodněných oblastech Itálie (státní podpora N 715/99 – Itálie) (dále jen „sporné rozhodnutí“), jehož stručné oznámení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropských společenství* (Úř. věst. C 278, s. 26), jakož i v důsledku jednání Komise v průběhu řízení před přijetím tohoto rozhodnutí.

Právní rámec

Režimy podpor investic ve znevýhodněných oblastech Itálie schválené do 31. prosince 1999

- 2 Legislativním nařízením č. 415 o dodatečných rozpočtových zdrojích k provádění zákona č. 64 ze dne 1. března 1986 o právní úpravě mimořádného zásahu v Mezzogiorno (rifinanziamento della legge 1 marzo 1986, n. 64, recante disciplina organica

dell'intervento straordinario nel Mezzogiorno) ze dne 22. října 1992 (GURI č. 249, ze dne 22. října 1992, s. 3), které bylo po změně a doplnění zákonem č. 488 ze dne 19. prosince 1992 (GURI č. 299, ze dne 21. prosince 1992, s. 3, a oprava, GURI č. 301, ze dne 23. prosince 1992, s. 40) změněno na zákon, který byl sám pozměněn legislativním nařízením č. 96 ze dne 3. dubna 1993 (GURI č. 79, ze dne 5. dubna 1993, s. 5, dále jen „zákon č. 488/1992“), přijal italský zákonodárce finanční opatření, jejichž cílem bylo motivovat podniky, aby rozvíjely určité výrobní činnosti ve znevýhodněných regionech země.

- 3 Ve dnech 1. března 1995 a 21. května 1997 přijala Komise dvě rozhodnutí nevznášet námítky, a to nejprve do 31. prosince 1996 a posléze až do 31. prosince 1999, vůči po sobě následujícím režimům podpor založeným na zákoně č. 488/1992 a na různých předpisech k provedení tohoto zákona (státní podpory č. 40/95 a č. N 27/A/97). Stručná oznámení týkající se těchto rozhodnutí byla zveřejněna v *Úředním věstníku Evropských společenství*, a to dne 18. července 1995, pokud jde o rozhodnutí ze dne 1. března 1995 (Úř. věst. C 184, s. 4), a dne 8. srpna 1997, pokud jde o rozhodnutí ze dne 21. května 1997 (Úř. věst. 1997, C 242, s. 4, dále jen „rozhodnutí z roku 1997“).

- 4 Prováděcí pravidla režimu podpor schváleného rozhodnutím z roku 1997 (dále jen „režim podpor 1997–1999“) byla zavedena zaprvé usnesením Comitato interministeriale per la programmazione economica (meziministerský výbor pro hospodářské programování), obsahujícím pokyny pro přiznávání dotací ve smyslu čl. 1 odst. 2 zákona č. 488/1992 (direttive per la concessione di agevolazioni ai sensi dell'art. 1, comma 2, del decreto-legge 22 ottobre 1992, n. 415, convertito nella legge 19 dicembre 1992, n. 488, in tema di disciplina organica dell'intervento straordinario nel Mezzogiorno), ze dne 27. dubna 1995 (GURI č. 142, ze dne 20. června 1995, s. 17), ve znění usnesení uvedeného výboru ze dne 18. prosince 1996 (GURI č. 70, ze dne 25. března 1997, s. 35), zadruhé nařízením č. 527 Ministero dell' Industria, del Commercio e dell'Artigianato (čl. průmyslu, obchodu a řemeslné výroby; dále jen „MPOŘ“), kterým se stanoví právní úprava obsahující prováděcí pravidla a postupy pro přiznávání a přidělování dotací ve prospěch výrobních činností ve znevýhodněných regionech

země (regolamento recante le modalità e le procedure per la concessione ed erogazione delle agevolazioni in favore delle attività produttive nelle aree depresse del Paese) ze dne 20. října 1995 (GURI č. 292, ze dne 15. prosince 1995, s. 3), ve znění nařízení uvedeného výboru č. 319, ze dne 31. července 1997 (GURI č. 221, ze dne 22. září 1997, s. 31), jakož i zatřetí oběžníkem MPOŘ č. 234363 ze dne 20. listopadu 1997 (běžný doplněk GURI č. 291, ze dne 15. prosince 1997).

5 Tato prováděcí pravidla zejména stanovila, že:

- finanční prostředky na každý rok byly rozděleny na dvě stejné částky, z nichž každá se přidělovala prostřednictvím jednoho výběrového řízení pro předkládání žádostí; na základě finančních možností v roce, k němuž se finanční prostředky vztahovaly, mohl však být způsob jejich přerozdělování pozměněn nařízením, a to především tak, že se tyto prostředky přidělily prostřednictvím jediného výběrového řízení;
- žádosti podané v rámci výběrového řízení byly posouzeny pověřenými bankami, které je obodovaly na základě zákonných kritérií nazvaných „indicatori“ (dále jen „ukazatele“);
- MPOŘ sestavilo na základě výsledků posouzení bank regionální pořadníky žádostí, ve kterých byly tyto žádosti zapsány v sestupném pořadí na základě počtu přidělených bodů, a přijalo nařízení o přidělení dotací ve prospěch zapsaných žádostí od první v pořadí až do vyčerpání prostředků určených pro dotyčné výběrové řízení;

- způsobilé výdaje byly výdaje vzniklé ode dne následujícího po dni uzávěrky výběrového řízení předcházejícího tomu, v rámci kterého byla podána žádost o podporu, s výjimkou výdajů na inženýrské a jiné studie, jakož i výdaje nařízení a úpravu pozemků podniku, které byly způsobilé počínaje dvanáctým měsícem předcházejícím dni podání žádosti;
- podniky, jejichž žádost o podporu sice byla zařazena do regionálního pořadníku, ale které nemohly obdržet dotace, jelikož částka finančních prostředků určených pro dotyčné výběrové řízení byla nižší než celková částka požadovaných podpor, mohly buď ještě jednou předložit stejný projekt v rámci příslušného výběrového řízení, které následovalo bezprostředně po výběrovém řízení, pro které byly jejich žádosti poprvé podány, aniž pozměnily prvky, které byly zohledněny ukazateli (mechanismus nazvaný „automatické zařazení“ žádosti), nebo se vzdát možnosti tohoto automatického zařazení a předložit znovu stejný projekt v rámci prvního příslušného výběrového řízení, které následovalo po výběrovém řízení, ve kterém se vzdaly uvedeného automatického zařazení, s tím, že pozmění úplně nebo částečně prvky, které byly zohledněny ukazateli, s cílem zvýšit konkurenceschopnost žádosti o podporu, aniž by se však tato změna týkala základních prvků projektu (mechanismus nazvaný „přepracování“ žádosti). V obou případech byly pro účely způsobilosti výdajů zachovány v platnosti podmínky použitelné pro původní žádosti.

Sporné rozhodnutí a režim podpor investic do znevýhodněných regionů Itálie schválený od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2006

⁶ Dne 18. listopadu 1999 oznámily italské orgány Komisi na základě čl. 88 odst. 3 ES zamýšlený režim podpor, zapsaný Komisí pod číslem N 715/99, který měl platit od 1. ledna 2000 a jehož základem byl zákon č. 488/1992.

- 7 Po tomto oznámení následovala výměna korespondence mezi Komisí a italskými orgány a dne 16. května 2000 došlo ke schůzce mezi zástupci italské vlády a útvary Komise.
- 8 Tato korespondence zahrnuje dopis od italských orgánů ze dne 3. dubna 2000. V uvedeném dopise MPOŘ uvedlo, že v případě, že by Komise setrvala na svém stanovisku, že zásada způsobilosti výdajů pro podporu, které vznikly ode dne následujícího po dni uzávěrky předchozího výběrového řízení pro předkládání žádostí o podporu, je v rozporu se zásadou nezbytnosti státních podpor, bylo by nutné, aby vzhledem k takto učiněné značné změně u takového režimu podpor, jaký se uplatňoval v minulosti, byla možnost zpětného zohlednění výdajů vzniklých ode dne následujícího po dni uzávěrky předchozího výběrového řízení pro předkládání žádostí o podporu předmětem přechodného opatření, omezeného jen na první uplatnění nového režimu.
- 9 Tato korespondence obsahuje rovněž dopis Komise ze dne 29. května 2000 (dále jen „dopis ze dne 29. května 2000“).
- 10 V tomto dopise Komise odkazuje na schůzku ze dne 16. května 2000, na níž italské orgány předložily „návrh na stanovení přechodného opatření pro dotýčný režim pouze pro první fázi uplatňování tohoto režimu, na jejímž základě lze rozpoznat retroaktivitu výdajů způsobilých pro podporu ode dne uzávěrky posledního provedeného výběrového řízení“. Tento návrh měl „zabránit veškeré diskontinuitě mezi předchozím a novým režimem, a to hlavně z důvodu legitimního očekávání podniků (iniciativ), jichž se uvedené přechodné pravidlo týká a které spadají do dvou odlišných kategorií: jde a) o podniky, pro které byla podána žádost v posledním příslušném výběrovém

řízení, které byly příznivě posouzeny pověřenými bankami a zařazeny do pořadníků, které však podporu neobdržely z důvodu nedostatečných finančních prostředků; b) o podniky, pro které nebyla dosud žádost podána, i když práce na investičním záměru již byly zahájeny“.

- 11 Pokud jde o tuto kategorii podniků uvedených pod písm. a), Komise v dopise ze dne 29. května 2000 vyzývá italské orgány, „aby se zavázaly k tomu, že výlučně pro účely první fáze provádění nového režimu budou posuzovat žádosti dosud nevyřízené v rámci posledního provedeného výběrového řízení, jako kdyby byly vyřízeny kladně a zařazeny do posledních pořadníků“. Pokud jde o kategorii pod písm. b), vyzývá uvedené orgány, aby stáhly návrh týkající se způsobilosti investičního projektu v případě, že jeho provádění bylo zahájeno před podáním žádosti o podporu, jelikož tento projekt není v souladu s pokyny státních podpor s regionálním účelem (Úř. věst. 1998, C 74, s. 9).
- 12 Italské orgány poté svůj zamýšlený režim podpor pozměnily.
- 13 Sporným rozhodnutím, oznámeným Italské republice dopisem ze dne 2. srpna 2000, Komise rozhodla nevznést vůči tomuto režimu podpor do 31. prosince 2006 námitky (dále jen „režim podpor 2000–2006“).
- 14 Sporné rozhodnutí obsahuje ustanovení, jehož konkrétním cílem je schválit opatření uvedeného režimu podpor, která zajišťují přechod od režimu podpor 1997–1999 (dále jen „přechodné ustanovení“). Toto ustanovení zní:

„Pouze při prvním provedení dotčeného režimu, tedy při prvním výběrovém řízení, které bude vyhlášeno v rámci tohoto režimu, s tím, že v každém případě musí

být žádosti o podporu předloženy před zahájením prací na investičních projektech, budou výjimečně přijaty žádosti předložené v rámci posledního výběrového řízení vyhlášeného na základě [režimu podpor 1997–1999], které byly uznány způsobilými k poskytnutí podpory, která však na jejich základě nebyla poskytnuta pro nedostatek rozpočtových finančních prostředků přidělených pro toto výběrové řízení.“

- 15 Na základě tohoto rozhodnutí přijalo MPOŘ za účelem upřesnění prováděcích pravidel režimu podpor 2000–2006 nařízení o schválených maximálních opatřeních, pokud jde o dotace ve prospěch výrobních činností ve znevýhodněných regionech země uvedených v zákoně č. 488/1992 pro regiony Basilikáta, Kalábrie, Kampánie, Apulie, Sardinie a Sicílie (misure massime consentite relative alle agevolazioni in favore delle attività produttive nelle aree depresse del Paese di cui alla legge n. 488/1992 per le regioni Basilicata, Calabria, Campania, Puglia, Sardegna e Sicilia), ze dne 14. července 2000 (GURI č. 166, 18. července 2000, s. 49), a oběžníku č. 9003 ze dne 14. července 2000 (běžný doplněk GURI č. 175, 28. července 2000).
- 16 Jediný článek odst. 2 první pododstavec tohoto nařízení stanoví, že podpory mohou být poskytnuty „na základě [...] výdajů, které byly uznány způsobilými v rámci programů týkajících se posledního příslušného výběrového řízení, které byly přezkoumány a schváleny, ale na které nebyla poskytnuta dotace z důvodu nedostatku finančních prostředků“.

Skutečnosti předcházející sporu

- 17 V rámci režimu podpor 1997–1999 vyhlásilo MPOŘ dne 1. prosince 1997 třetí výběrové řízení pro předkládání žádostí o podpory v odvětví průmyslu na první pololetí roku 1998 (dále jen „třetí výběrové řízení“).

- 18 Podniky, které projevily zájem, měly předložit své žádosti o podpory do 16. března 1998. Mohly požadovat financování výdajů vynaložených ode dne následujícího po dni uzávěrky pro předkládání žádostí o podpory v rámci předchozího výběrového řízení (druhé výběrové řízení), tedy od 1. ledna 1997.
- 19 Každá ze společností Nuova Agricast a Cofra předložila žádost o podporu pro investiční záměr v rámci třetího výběrového řízení. Celková částka plánovaných výdajů činila 9 516 000 000 ITL u společnosti Nuova Agricast a 8 062 000 000 ITL u společnosti Cofra. Obě tyto částky zahrnovaly výdaje vynaložené před podáním dotyčné žádosti o podporu, avšak po dni uzávěrky předcházejícího výběrového řízení.
- 20 Tyto žádosti, které byly posouzeny jako způsobilé, byly zařazeny do pořadníku žádostí pro region Apulie dvěma nařízeními MPOŘ ze dne 14. srpna 1998. Nicméně vzhledem k pořadí uvedených žádostí nezískaly žalobkyně požadovanou podporu z důvodu nedostatku finančních prostředků.
- 21 Tato nařízení uváděla, že v souladu s nařízením č. 527/95 ze dne 20. října 1995, ve znění nařízení č. 319 ze dne 31. července 1997, žádosti klasifikované jako neúspěšné pro přiznání podpory v rámci třetího výběrového řízení budou automaticky, v nezměněné podobě, zařazeny do pořadníku pro čtvrté výběrové řízení pro předkládání žádostí o podpory v odvětví průmyslu na druhé pololetí roku 1998 (dále jen „čtvrté výběrové řízení“), a podmínky použitelné pro původní žádost zůstanou pro účely posouzení způsobilosti výdajů pro získání podpory v platnosti. Uvedená nařízení rovněž stanovila, že pokud určitý podnik zamýšlel zachovat v platnosti podmínky způsobilosti výdajů pro podporu a zároveň přepracovat svou žádost o podporu, musel by se

vzdát tohoto automatického zařazení a předložit svou žádost ve lhůtě stanovené pouze pro páté výběrové řízení pro předkládání žádostí o podpory, vztahující se k prvnímu pololetí roku 1999, přičemž tato lhůta musí být stanovena nařízením.

- 22 Mezitím bylo vyhlášeno čtvrté výběrové řízení. Nuova Agricast a Cofra automatického zařazení svých žádostí do pořadníku pro čtvrté výběrové řízení, aby mohly znovu předložit přepracovanou žádost v rámci prvního příslušného výběrového řízení následujícího po tomto výběrovém řízení, nevyužily.
- 23 Italské orgány však žádné příslušné výběrové řízení do 31. prosince 1999, tedy data, do něhož byl režim podpor 1997–1999 schválen, nevyhlásily.
- 24 Dne 14. července 2000, tedy po vstupu v platnost režimu podpor 2000–2006, vyhlásily italské orgány osmé výběrové řízení pro předkládání žádostí o podpory v odvětví průmyslu (dále jen „osmé výběrové řízení“).
- 25 Vzhledem k podmínkám, které platily v rámci režimu podpor 2000–2006, byly přepracované žádosti navrhovatelek, na které se nemohlo vztahovat přechodné ustanovení uvedené ve sporném rozhodnutí, posouzeny jako nepřípustné a nebyly zařazeny do pořadníku pro uvedené osmé výběrové řízení.
- 26 Navrhovatelky společně s dalšími italskými podniky, které se nacházely ve stejné situaci, tedy podaly první žalobu k Soudu prvního stupně, kterou se domáhaly zrušení sporného rozhodnutí. Usnesením ze dne 15. června 2005, SIMSA a další v. Komise

(T-98/04) odmítl Soud tuto žalobu jako nepřípustnou z důvodu, že byla podána po uplynutí dvouměsíční lhůty stanovené v čl. 230 pátém pododstavci ES.

- 27 Nuova Agricast navíc podala žalobu k Tribunale ordinario di Roma, kterou se domáhal toho, aby Ministero delle Attività Produttive, které převzalo pravomoci MPOŘ, byla uložena náhrada škody, kterou údajně utrpěla na základě toho, že neobdržela požadovanou podporu. V rámci tohoto řízení Nuova Agricast zejména tvrdila, že během jednání s Komisí, jejichž účelem bylo dosáhnout prodloužení režimu podpor po 31. prosinci 1999, neochránil italský stát řádně práva nabytá podniky, které se stejně jako ona při třetím výběrovém řízení vzdaly automatického zařazení do pořadníku pro čtvrté výběrové řízení s úmyslem předložit přepracovanou žádost v rámci prvního příslušného výběrového řízení následujícího po tomto výběrovém řízení.
- 28 V rámci tohoto řízení podal Tribunale ordinario di Roma rozhodnutím ze dne 14. června 2006 žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, která se týkala platnosti sporného rozhodnutí z hlediska zásady rovného zacházení a povinnosti uvést odůvodnění. Rozsudkem ze dne 15. dubna 2008, Nuova Agricast (C-390/06, Sb. rozh. s. I-2577) Soudní dvůr na tuto žádost odpověděl tak, že přezkum položené otázky neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost sporného rozhodnutí.
- 29 Ve své analýze platnosti sporného rozhodnutí z hlediska zásady rovného zacházení Soudní dvůr v bodě 62 uvedeného rozsudku konstatoval, že Komise měla vědět jak o existenci podniků, jako je Nuova Agricast, jejichž žádost o podporu byla zařazena do pořadníku pro třetí výběrové řízení, které neobdržely požadovanou podporu v rámci tohoto výběrového řízení z důvodu nedostatku disponibilních finančních prostředků a které se pak vzdaly automatického zařazení do pořadníku vztahujícího se ke čtvrtému výběrovému řízení s úmyslem předložit přepracovanou žádost v rámci prvního příslušného výběrového řízení následujícího po tomto výběrovém řízení (dále jen „podniky první kategorie“), tak i o existenci podniků, jejichž žádost byla

zařazena do pořadníku vztahujícího se ke čtvrtému výběrovému řízení, které neobdržely požadovanou podporu z důvodu nedostatku disponibilních finančních prostředků (dále jen „podniky druhé kategorie“).

- ³⁰ Soudní dvůr nicméně dospěl v bodech 77 a 78 stejného rozsudku k závěru, že Komise tím, že schválila režim podpor 2000–2006, podle kterého mohly využít přechodného ustanovení obsaženého ve sporném rozhodnutí pouze podniky druhé kategorie, neporušila zásadu rovného zacházení, protože podniky této a první kategorie nebyly ve srovnatelné situaci.

Řízení před Soudem (nyní Tribunál) a napadený rozsudek

- ³¹ Návrhy podanými kanceláři Soudu dne 21. září 2005 podala každá ze společností Nuova Agricast a Cofra žalobu, kterými se domáhaly toho, aby byla Komisi uložena náhrada škody, kterou údajně utrpěly z důvodu přijetí sporného rozhodnutí. Obě věci byly pro účely ústní části řízení i rozsudku spojeny.
- ³² Rozhodnutími ze dne 1. března 2006 Soud částečně vyhověl návrhu na organizační procesní opatření podanému Komisi a vyzval ji, aby se ve svém písemném vyjádření zaměřila jednak na otázku přípustnosti žalob a jednak na otázky týkající se existence

protiprávních jednání přiřčitelných tomuto orgánu, skutečné existence škod a jejich povahy, jakož i příčinné souvislosti mezi uvedenými vytýkanými jednáními a těmito škodami.

33 Napadeným rozsudkem Soud žaloby zamítl a uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

34 V bodech 48 až 51 napadeného rozsudku Soud nejprve prohlásil za nepřípustné návrhy Komise na to, aby byl z písemností navrhovatelek odstraněn výraz „falso ideologico“ (falešné tvrzení), použitý navrhovatelkami při označení dopisu ze dne 29. května 2000.

35 V této souvislosti Soud uvedl, že podstatou tvrzení navrhovatelek je, že Komise v tomto dopise vědomě utajila skutečnost, že se italské orgány pokusily ochránit nejen situaci podniků, které se zúčastnily čtvrtého výběrového řízení, ale i situaci podniků, které se účastnily třetího výběrového řízení. V této souvislosti konstatoval, že „falešné tvrzení“, které údajně navrhovatelky odhalily v uvedeném dopise, se v něm nenachází, vzhledem k tomu, že tento dopis rozlišuje mezi širokou působností přechodného opatření upraveného italskými orgány a výzvou Komise učiněnou vůči těmto orgánům, aby omezily působnost tohoto opatření pouze na podniky, které se zúčastnily posledního provedeného výběrového řízení. Soud měl nicméně za to, že mu nepřísluší omezovat svobodu vyjadřování, jíž požívají strany řízení v mezích dodržení pravidel profesní etiky, což je mez, která není v projednávaném případě překročena, jelikož

navrhovatelky výslovně uvedly, že netvrdí, že se Komise dopustila falešného tvrzení ve smyslu italského trestního práva.

36 Pokud jde dále o návrhy na náhradu škody, Soud konstatoval, že je třeba se nejprve vyslovit k meritu žalob, a nikoli jejich přípustnosti, kterážto byla Komisí zpochybněna, a poté v bodech 76 až 96 napadeného rozsudku posuzoval, zda je splněna podmínka protiprávnosti jednání vytýkaného tomuto orgánu.

37 Hlavní argumenty navrhovatelek, jimiž mělo být prokázáno, že se Komise dopustila několika protiprávností plynoucích ze skutečnosti, že v dopise ze dne 29. května 2000 vyzvala italské orgány, aby upravily svůj návrh přechodného opatření, a že přijala sporné rozhodnutí, bylo zamítnuto v bodech 80 až 84 napadeného rozsudku následovně:

„80 Pokud jde o hlavní argumenty žalobkyň [...], spočívají tyto v podstatě na předpokladu, že v rozhodnutí [z roku] 1997 Komise rozhodla nevznášet námitky vůči druhé účasti žalobkyň ve výběrovém řízení k provedení režimu podpor vycházejícího ze zákona č. [488/1992], který bude zahájen po 31. prosinci 1999. V této souvislosti je nutno připomenout, že obecná zásada upravená čl. 87 odst. 1 ES je zásada zákazu státních podpor. Podle judikatury musí být odchylky od této zásady vykládány restriktivně (rozsudek [Soudu ze dne 14. ledna 2004,] *Fleuren Compost v. Komise*, [T-109/01, Recueil, s. II-127,] bod 75). K určení, zda podpora spadá do časové působnosti rozhodnutí nevznášet námitky vůči režimu podpor, je nutno posoudit, zda ji lze považovat za podporu, která byla přiznána přede dnem skončení platnosti tohoto rozhodnutí, přičemž rozhodujícím kritériem v této souvislosti je kritérium právně závazného aktu, jímž se příslušný vnitrostátní orgán zavazuje podporu poskytnout (viz v tomto smyslu [výše uvedený] rozsudek *Fleuren Compost v. Komise*, body 68 a 71 až 74). Z toho vyplývá, že rozhodnutí nevznášet námitky vůči režimu podpor se týká pouze

skutečného poskytnutí podpor spadajících do tohoto režimu, přičemž dotyčný vnitrostátní orgán se musí zavázat k přiznání dotčené podpory před uplynutím platnosti tohoto rozhodnutí.

- 81 Proto i když v projednávaném případě Komise v rozhodnutí [z roku] 1997 ne-
namítala nic proti tomu, aby režim podpor [1997-1999] umožňoval žalobkyním
předložit přepracovanou žádost o podporu v rámci příslušného výběrového ří-
zení následujícího po čtvrtém výběrovém řízení, bylo k tomu, aby spadalo do
působnosti tohoto rozhodnutí, nezbytné, aby se tato druhá účast uskutečnila
před uplynutím platnosti schválení přiznaného tímto rozhodnutím a dále aby se
italské orgány zavázaly přiznat požadovanou podporu v rámci této druhé účas-
ti rovněž před tímto uplynutím platnosti. Je přitom nesporné, že rozhodnutím
[z roku] 1997 Komise rozhodla nevznášet námitky vůči režimu podpor [1997-
1999] až do 31. prosince 1999. Je rovněž nesporné, že žádné výběrové řízení
umožňující druhou účast žalobkyň nebylo před 1. lednem 2000 vyhlášeno a že
před tímto datem nepřijaly italské orgány žádný právně závazný akt, jímž by se
zavázaly k poskytnutí požadovaných podpor žalobkyním.
- 82 Krom toho je vyloučeno, jak správně uvádí Komise, aby pouhá možnost účastnit
se podruhé výběrového řízení, v jehož rámci by mohla být případně přiznána
podpora, postačovala k závěru, že požadované podpory byly přiznány tehdy,
když byla tato možnost nabídnuta. Jak znění rozhodnutí [z roku] 1997, tak i pra-
vidlo restriktivního výkladu výjimek z obecného zákazu státních podpor, upra-
vené v čl. 87 odst. 1 ES brání takovému rozšíření časové působnosti schváleného
režimu podpor. Navíc je nesporné, že žalobkyně neměly žádnou jistotu, že po-
kud předloží přepracovanou žádost, budou jim požadované podpory přiznány.

83 V důsledku toho „právo na přepracování“, na které odkazují žalobkyně, za předpokladu, že existuje, spadalo do působnosti rozhodnutí [z roku] 1997 pouze v případě, že bylo vykonáno před 1. lednem 2000 a pokud se italské orgány před tímto datem zavázaly přiznat žalobkyním podpory, o které podruhé zažádaly. Jak již bylo uvedeno dříve, je nesporné, že tomu tak nebylo.

84 Jelikož rozhodnutí [z roku] 1997 nelze považovat za rozhodnutí, které žalobkyním povoluje předložit přepracovanou žádost o podporu v rámci výběrového řízení vyhlášeného po uplynutí platnosti tohoto rozhodnutí, je předpoklad, na němž jsou založeny úvahy žalobkyň, chybný. Proto je třeba všechny argumenty žalobkyň, které jsou založeny na tomto předpokladu, zamítnout jako neopodstatněné.“

38 V bodech 85 až 87 napadeného rozsudku Soud dodal, že tento závěr není zpochybněn řešením přijatým ve věci, v níž byl vydán rozsudek Soudního dvora ze dne 22. června 2006, *Belgie a Forum 187 v. Komise* (C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh. s. I-5479), jehož se žalobkyně dovolávají, jelikož okolnosti těchto dvou případů, jsou podstatně rozdílné.

39 Soud poté v bodech 88 až 95 napadeného rozsudku zamítl argumenty, které byly žalobkyněmi předloženy podpůrně, a nakonec dospěl v bodech 96 a 97 tohoto rozsudku k závěru, že žalobkyně neprokázaly, že se Komise dopustila dostatečně závažného porušení takové povahy, aby vznikla mimosmluvní odpovědnost Evropského společenství, a že v důsledku toho musí být žaloby zamítnuty.

Návrhová žádání účastnic řízení před Soudním dvorem

40 Nuova Agricast a Cofra Nuova navrhuji, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek, rovněž v rozsahu, v němž je v něm uvedeno, že dopis Komise ze dne 29. května 2000 neobsahuje nepravdivé tvrzení, a zamítl tedy vzájemnou žalobu Komise ve věci samé, která směřuje k odstranění výrazu „falso ideologico“;
- při rozhodování o otázkách, které jsou součástí organizačních procesních opatření přijatých Soudem rozhodnutími ze dne 1. března 2006, určil, že Komise v důsledku svého jednání uvedeného v žalobách v prvním stupni závažně a zjevně porušila právo Unie a způsobila žalobkyním majetkovou újmu;
- vrátil věc zpět Soudu prvního stupně, aby rozhodl o otázkách, které nebyly součástí těchto organizačních procesních opatření,
- a co se týče nákladů:
 - i) uložil Komisi náhradu nákladů řízení v obou stupních, pokud lze rozsudek Soudního dvora považovat za konečný alespoň ohledně otázek, které jsou součástí organizačních procesních opatření přijatých Soudem rozhodnutími ze dne 1. března 2006, nebo

- ii) rozhodl o nákladech řízení později v případě, že tento rozsudek, ačkoli se vysloví ke všem otázkám, které jsou součástí těchto organizačních procesních opatření, nemůže být považován za konečný, protože je v každém případě nezbytné pro účely řešení otázek, které nejsou součástí uvedených organizačních procesních opatření, vrácení věci Soudu.

41 Nuova Agricast a Cofra Nuova podpůrně požadují, aby v případě, že by měl Soudní dvůr za to, že soudní řízení nedovoluje rozhodnout ve věci, vrátil tuto věc Soudu.

42 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- kasační opravný prostředek zamítl jako nepřípustný;
- podpůrně, zamítl kasační opravný prostředek jako neopodstatněný;
- alternativně, zamítl návrh na náhradu škody podaný v prvním stupni jako nepřípustný;
- ještě podpůrněji, podle článku 61 statutu Soudního dvora vrátil věc Soudu, aby bylo znovu zahájeno řízení, a

- uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- ⁴³ Na podporu svého kasačního opravného prostředku vznáší navrhovatelky tři důvody. V prvním a druhém důvodu tvrdí, že Soud v bodech 80 až 84 napadeného rozsudku nesprávně zamítl předpoklad, na němž založily své hlavní argumenty, podle kterého musí být rozhodnutí z roku 1997 vykládáno tak, že podnikům, které se nacházejí ve stejné situaci jako ony, povoluje předložit přepracovanou žádost v rámci výběrového řízení vyhlášeného i po 31. prosinci 1999. Třetí důvod vychází ze skutečnosti, že Soud v bodech 50 a 51 uvedeného rozsudku zkreslil obsah dopisu ze dne 29. května 2000.

K přípustnosti

Argumentace účastnic řízení

- ⁴⁴ Komise se dovolává nepřípustnosti kasačního opravného prostředku z důvodu, že všechny tři důvody, jichž se dovolávají navrhovatelky na svou podporu, jsou nepřípustné.

- 45 První dva důvody kasačního opravného prostředku jsou podle ní nepřípustné, jelikož neuvádějí dostatečně jasné, jaké skutečnosti z napadeného rozsudku jsou kritizovány. Tyto důvody jsou navíc nepřípustné vzhledem k tomu, že se netýkají porušení práva Unie, nýbrž otázek italského práva, nebo alespoň jednání italských orgánů. Případné pochybení Soudu při výkladu vnitrostátního práva nepředstavuje podle Komise porušení práva Unie, nýbrž je považováno za nesprávné skutkové zjištění, jehož se, s výjimkou zkreslení, nelze ve stadiu kasačního opravného prostředku dovolávat.
- 46 Třetí důvod kasačního opravného prostředku je podle Komise nepřípustný, protože se týká rozhodnutí, proti kterému nelze podat kasační opravný prostředek, a zpochybňuje skutková zjištění Soudu. Navrhovatelky navíc podle Komise nemají v tomto ohledu zájem na podání kasačního opravného prostředku vzhledem k tomu, že v tomto bodě měly ve věci úspěch.
- 47 Navrhovatelky mají za to, že kasační opravný prostředek je přípustný a vysvětlují především, že prvním a druhým důvodem kasačního opravného prostředku je zpochybněn nesprávný výklad, k němuž se Soud přiklonil v případě rozhodnutí z roku 1997, především pak u ustanovení, z něhož vyplývá datum uplynutí platnosti schválení režimu podpor 1997–1999, které bylo v tomto rozhodnutí obsaženo.

Závěry Soudního dvora

- 48 Z článků 225 ES, 51 prvního pododstavce statutu Soudního dvora a čl. 112 odst. 1 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora vyplývá, že opravný prostředek musí přesně uvést kritizované části rozsudku, jehož zrušení se domáhá, jakož i právní argumenty,

které tento návrh specificky podporují, jinak je dotýčný opravný prostředek nebo důvod opravného prostředku nepřipustný (viz rozsudky ze dne 4. července 2000, Bergaderm a Goupil v. Komise, C-352/98 P, Recueil, s. I-5291, bod 34; ze dne 8. ledna 2002, Francie v. Monsanto a Komise, C-248/99 P, Recueil, s. I-1, bod 68, jakož i ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 426).

- 49 V této souvislosti je třeba konstatovat, že ačkoli některé pasáže z argumentace navrhovatelek uváděné v souvislosti s jejich prvním a druhým důvodem kasačního opravného prostředku nejsou přesné, zdá se však tato argumentace jako celek dostatečně jasná k tomu, aby mohly být s požadovanou přesností identifikovány části kritizované v napadeném rozsudku, jakož i právní argumenty dovolávané na podporu této kritiky, a umožňuje tedy Soudnímu dvoru provést přezkum legality.
- 50 Pokud jde o druhou námitku nepřipustnosti vycházející ze skutečnosti, že cílem prvního a druhého důvodu kasačního opravného prostředku bylo konstatování, že se Soud při výkladu vnitrostátního aktu, tedy režimu podpor 1997–1999, dopustil pochybení, postačí konstatovat, že tomu tak není. Jak totiž navrhovatelky zdůraznily, zaměřují se v těchto důvodech na podle jejich názoru chybný výklad časové působnosti rozhodnutí z roku 1997, a tedy akt Komise.
- 51 Z výše uvedeného vyplývá, že jak první, tak i druhý důvod kasačního opravného prostředku jsou přípustné. V důsledku toho je nutno, aniž by bylo třeba posuzovat v této fázi výtky ohledně přípustnosti třetího důvodu kasačního opravného prostředku, aby byla námitka nepřipustnosti vznesená Komisí v rozsahu, v němž se týká kasačního opravného prostředku jako celku, zamítnuta.

K věci samé

K prvnímu a druhému důvodu kasačního opravného prostředku

– Argumentace účastnic řízení

52 V rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, když vykládal rozhodnutí z roku 1997 v rozporu se zásadami právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení. Navrhovatelky mají především za to, že pokud je rozhodnutí z roku 1997 vykládáno tak, jak to činí Soud, v tom smyslu, že neobsahuje schválení pro zahájení výběrového řízení pro předkládání žádostí o podpory *ad hoc* po 31. prosinci 1999, jež je vyhrazeno pro podniky, které byly podle režimu podpor 1997–1999 ujištěny, že se mohou znovu prostřednictvím automatického zařazení nebo přepracování žádosti účastnit pozdějšího výběrového řízení, je toto rozhodnutí protiprávní v rozsahu, v němž schválilo režim podpor, který porušuje uvedené zásady. Režim podpor, tak jak byl interpretován Soudem, pokud jde o dobu jeho trvání, by totiž byl ontologicky určen ke ztrátě příznivého právního postavení přiznaného řádně schválenými opatřeními.

53 Navrhovatelky v této souvislosti odkazují na případ, v němž výběrové řízení k předkládání žádostí o podporu bylo zahájeno ve druhé polovině roku 1999. Podniky, které se účastnily tohoto výběrového řízení poprvé a jejich žádosti nebyly pro účely získání podpory úspěšné, byly ujištěny o tom, že jim stejně jako podnikům, které se účastnily předchozího výběrového řízení, bude umožněna druhá účast prostřednictvím

automatického zařazení nebo přepracování žádosti. Od počátku bylo přitom nemožné, aby k této druhé účasti došlo před 31. prosincem 1999.

- 54 Navrhovatelky dospívají k závěru, že režim podpor, jenž poskytuje konkrétní ujištění ohledně toho, že určitý podnik bude moci předložit žádost o podporu, který je však vykládán a uplatňován tak, že je její předložení logicky nemožné, nemůže být považován za slučitelný se zásadami právní jistoty a ochrany legitimního očekávání. Podle nich porušuje tento režim navíc zásadu rovného zacházení, protože pouze některé podniky, a to především ty, které se zúčastnily poprvé výběrového řízení zahájeného ve druhé polovině roku 1999, nemohly možnosti druhé účasti využít.
- 55 Konečně navrhovatelky mají za to, že Soud v bodech 50 a 51 výše uvedeného rozsudku Nuova Agricast již nepřímou vyvrátil tvrzení Komise, že ji nelze činit odpovědnou za očekávání, která vyplývají z vnitrostátních ustanovení upravujících režim podpor, tím, že zejména učinil závěr, že podporu, jež v některých svých podmínkách porušuje obecné zásady práva Unie, nemůže Komise prohlásit za slučitelnou se společným trhem. Podmínky, na něž Soud odkazuje, jsou podle navrhovatelek nutně ty, které jsou obsaženy ve vnitrostátních ustanoveních upravujících tento režim podpor. Komise by tedy proto, že tato ustanovení schválila, měla podle jejich názoru nést odpovědnost, která z nich může vyplývat.
- 56 V rámci svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, když porušil svou povinnost upřednostnit výklad rozhodnutí z roku 1997, který je v souladu se zásadami právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení. Navrhovatelky se domnívají, že toto rozhodnutí je natolik dvojznačné, že umožňuje výklad, který navrhly, kterýžto podle jejich názoru jako jediný dodržoval uvedené zásady.

- 57 Navrhovatelky mají za to, že pouhá skutečnost, že uvedené rozhodnutí bez dalšího upřesnění uvádí, že dnem uplynutí platnosti schválení režimu podpor 1997–1999 je 31. prosinec 1999, nebyla ve specifickém kontextu tohoto režimu dostatečná k tomu, aby byla odstraněna veškerá dvojznačnost týkající se otázky, zda podniky, kterým bylo v jeho rámci poskytnuto ujištění, že budou moci podat podruhé svou žádost o podporu prostřednictvím automatického zařazení nebo přeformulování žádosti, mohou tohoto práva využít v souvislosti s výběrovým řízením zahájeným po tomto datu v případě, že se před tím neuskutečnilo žádné příslušné výběrové řízení. Rozhodnutí nevznášet námitky vůči režimu státních podpor totiž musí být podle navrhovatelek vykládáno ve spojení se „zvláštními podmínkami“ k provedení dotyčného režimu. Pokud tato pravidla stanoví stejně jako v projednávaném případě možnost druhé účasti se zachováním podmínek způsobilosti výdajů stanovených pro účely první účasti bez udání data uplynutí platnosti, musí být podle navrhovatelek tato okolnost zohledněna při výkladu časové působnosti uvedeného rozhodnutí.
- 58 Navrhovatelky navíc tvrdí, že italská vláda v dopise ze dne 15. září 2006 v odpovědi na žádost Komise o vysvětlení režimu podpor platného od roku 2007, jehož schválení bylo požadováno, souhlasila se stanoviskem zastávaným navrhovatelkami, podle něhož první žádost o podporu určuje postup a pravidla, která je nutno uplatnit i u druhé žádosti, kterážto představuje pouze pokračování řízení zahájeného již první žádostí. Komise proti tomuto stanovisku nic nenamítala a uvedený režim schválila.
- 59 Komise má za to, že první a druhý důvod kasačního opravného prostředku jsou neopodstatněné.
- 60 Komise se domnívá, že ačkoli to Soud při svém přezkumu předpokladu, z něhož navrhovatelky vycházely, nezmínil, musí se řešení, k němuž dospěl, uplatnit ve světle výše uvedeného rozsudku Nuova Agricast. I když Soud podle názoru Komise přezkoumával *ex professo* pouze údajné porušení zásady rovného zacházení a povinnost uvést

odůvodnění, spočívá argumentace rozvinutá v bodech 66 až 78 tohoto rozsudku na výkladu rozhodnutí z roku 1997 a na schválení režimu podpor 1997–1999, který z uvedeného rozhodnutí vyplývá. Soud měl podle ní za to, že na automatické zařazení své žádosti do následného výběrového řízení mají absolutní právo pouze podniky druhé kategorie. Komise tedy měla pouze u těchto podniků povinnost schválit přechodně účast v nejbližším dalším výběrovém řízení, i když bylo zahájeno po 31. prosinci 1999, tedy datu uplynutí platnosti schválení přiznaného rozhodnutím z roku 1997.

- ⁶¹ Komise dále uvádí a odkazuje při tom na bod 75 uvedeného rozsudku, že kdyby bylo umožněno, aby byly žádosti takových podniků první kategorie, jako jsou navrhovatelky, přijaty do prvního výběrového řízení nového režimu podpor, měly by tyto lepší šance získat požadovanou podporu ve srovnání s podniky konkurujícími si při získání podpory poprvé, u nichž nezbytnost získání podpory nebyla zpochybněna. K zabránění takovým nepřijatelným následkům měla Komise podle zásady nezbytnosti povinnost prohlásit nový režim podpor, pokud by umožňoval připustit přepracované žádosti podniků, které se účastnily třetího výběrového řízení, za neslučitelný. Podle názoru Komise tedy ze stejného rozsudku vyplývá, že navrhovatelkám nemělo být v žádném případě umožněno zúčastnit se příslušného výběrového řízení v rámci tohoto nového režimu. Právem požadované řešení nemůže být podle Komise zároveň protiprávní, což vylučuje jakoukoli její odpovědnost.

– Závěry Soudního dvora

- ⁶² Podstatou prvního a druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatele je, že Soud měl k dodržení zásad právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení povinnost vykládat rozhodnutí z roku 1997 tak, že obsahuje

schválení pro zahájení výběrového řízení *ad hoc* po 31. prosinci 1999, tedy datu uplynutí platnosti režimu podpor 1997–1999 schváleného tímto rozhodnutím, jenž byl vyhrazen pouze podnikům první a druhé kategorie, takže navrhovatelky měly být považovány za oprávněné k předložení přepracované žádosti v prvním příslušném řízení v rámci režimu podpor 2000–2006, tedy v osmém výběrovém řízení.

⁶³ K posouzení opodstatněnosti těchto důvodů je třeba zkoumat, zda rozhodnutí z roku 1997, pokud je vykládáno v tom smyslu, že neobsahuje schválení pro zahájení takového výběrového řízení *ad hoc*, porušuje, tak jak to tvrdí navrhovatelky, uvedené zásady.

⁶⁴ V rámci tohoto přezkumu je nutno nejen posuzovat samotný text uvedeného rozhodnutí, z něhož bylo v *Úředním věstníku Evropských společenství* zveřejněno pouze jeho shrnutí, ale i zohlednit režim podpor 1997–1999, tak jak byl oznámen (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 20. května 2010, Todaro Nunziatina & C., C-138/09, Sb. rozh. s. I-4561, bod 31).

⁶⁵ Navíc je třeba v této souvislosti připomenout, že státní podporu, jež v některých svých aspektech porušuje obecné zásady práva Unie, jako je zásada právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení, nemůže Komise prohlásit za slučitelnou se společným trhem (viz výše uvedený rozsudek Nuova Agricast, bod 51).

⁶⁶ Navíc na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, nevyplývá slučitelnost rozhodnutí z roku 1997 a režimu podpor 1997–1999 s uvedenými zásadami z výše uvedeného rozsudku Nuova Agricast.

67 Ačkoli Soud v tomto rozsudku konstatoval, že sporné rozhodnutí, které schválilo přechodná opatření u režimu podpor 2000–2006, neporušuje tím, že zachází rozdílně s podniky první a druhé kategorie, zásadu rovného zacházení, nevyslovil se nijak ke slučitelnosti tohoto rozhodnutí nebo rozhodnutí z roku 1997 s dalšími zásadami, jako jsou především zásady ochrany legitimního očekávání a právní jistoty. Soud naopak v bodě 44 uvedeného rozsudku zdůraznil, že i když Nuova Agricast v původním řízení předložila další důvody neplatnosti sporného rozhodnutí, nebylo namístě rozšiřovat přezkum jeho platnosti z hlediska těchto dalších důvodů neplatnosti, které předkládající soud neuvedl.

68 Navíc konstatování Soudu v bodech 67 až 78 výše uvedeného rozsudku Nuova Agricast, podle něhož nejsou podniky první a druhé kategorie ve srovnatelné situaci z hlediska požadavku nezbytnosti státních podpor, není jako takové překážkou případné povinnosti Komise schválit přechodná ustanovení i pro podniky první kategorie, a to zejména za účelem dodržení zásady ochrany legitimního očekávání.

69 Proto v rozsahu, v němž se podniky první kategorie mohou skutečně dovolávat uvedené zásady, mohlo být případně nezbytné schválit taková přechodná ustanovení, i když se tyto podniky nenacházely ve srovnatelné situaci s podniky druhé kategorie. Soudní dvůr především rozhodl, že v případě neexistence kategorického veřejného zájmu Komise porušuje pravidlo vyšší právní síly tím, že v případě zrušení právní úpravy nestanoví přechodná opatření chránící očekávání, které by hospodářský subjekt mohl legitimně ohledně právní úpravy Unie mít (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *Belgie a Forum 187 v. Komise*, bod 149 a citovaná judikatura).

70 Je nutno navíc připomenout, že Soud konstatoval, že Komise musela vědět jak o existenci podniků první kategorie, tak i o existenci podniků druhé kategorie (výše uvedený rozsudek *Nuova Agricast*, bod 62).

71 Pokud jde o otázku slučitelnosti rozhodnutí z roku 1997 a režimu podpor 1997–1999 se zásadou ochrany legitimního očekávání, Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že právo dovolávat se této zásady je otevřeno každému jednotlivci, u kterého vyvolal orgán Unie podložené naděje. Nicméně nikdo se nemůže dovolávat porušení této zásady, pokud mu tento orgán neposkytl konkrétní ujištění. Navíc, pokud je obezřetný a informovaný hospodářský subjekt s to předvídat přijetí opatření, které se může dotknout jeho zájmů, nemůže se uvedeně zásady dovolávat, je-li toto opatření přijato (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *Belgie a Forum 187 v. Komise*, bod 147 a citovaná judikatura, jakož i rozsudek ze dne 17. září 2009, *Komise v. Koninklijke FrieslandCampina*, C-519/07 P, Sb. rozh. s. I-8495, bod 84).

72 V projednávaném případě uvádělo rozhodnutí z roku 1997 ve znění vyhlášeném v *Úředním věstníku Evropských společenství* pod názvem „Doba trvání“ datum 31. prosince 1999.

73 Na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelky, mohl obezřetný a informovaný hospodářský subjekt, u něhož lze předpokládat, že je s uvedeným rozhodnutím seznámen, vyvodit z této informace, že možnost účasti prostřednictvím automatického zařazení nebo přepracování na základě podmínek režimu podpor 1997–1999 ve výběrovém řízení, které následuje po řízení, v jehož rámci byla žádost o podporu podána, byla omezena dobou trvání platnosti schválení tohoto režimu.

- ⁷⁴ V této souvislosti je třeba především uvést, že vzhledem ke skutečnosti, že se rozhodnutí z roku 1997 tím, že uvedený režim schválilo, odchýlilo od obecné zásady neslučitelnosti státních podpor se společným trhem, uvedené v čl. 87 odst. 1 ES, nemohl takový hospodářský subjekt důvodně očekávat, že by toto rozhodnutí v rozporu se zásadou, že je nutno takové výjimky vykládat restriktivně, schválilo přiznání podpory i po dni, který je v něm uveden (viz rozsudky ze dne 29. dubna 2004, Německo v. Komise, C-277/00, Recueil, s. I-3925, bod 20, jakož i ze dne 23. února 2006, Atzeni a další, C-346/03 a C-529/03, Sb. rozh. s. I-1875, bod 79).
- ⁷⁵ Každopádně před uvedením data uplynutí platnosti schválení režimu podpor 1997–1999 v rozhodnutí z roku 1997 nelze tvrdit, že navrhovatelky obdržely od Komise konkrétní ujištění, že mohou předložit svou přepracovanou žádost o podporu při výběrovém řízení zahájeném po tomto datu. Navrhovatelky nemohly ani legitimně očekávat, že Komise po uvedeném datu nově schválí režim státních podpor se stejnými podmínkami, jaké byly upraveny režimem podpor 1997–1999.
- ⁷⁶ Za těchto podmínek je nutno konstatovat, že i když vnitrostátní ustanovení upravující podmínky uvedeného režimu a akty přijaté v rámci třetího výběrového řízení neudaly výslovně datum uplynutí možnosti nové účasti v následném výběrovém řízení prostřednictvím automatického zařazení nebo přepracování žádosti, nemohly navrhovatelky legitimně očekávat, že budou moci využít této možnosti i po 31. prosinci 1999.
- ⁷⁷ Pokud jde dále o zásadu právní jistoty, ta vyžaduje, aby právní předpisy Unie byly jisté a aby jejich použití bylo pro procesní subjekty předvídatelné (rozsudky ze dne 15. prosince 1987, Irsko v. Komise, 325/85, Recueil, s. 5041, bod 18; ze dne 15. února 1996, Duff a další, C-63/93, Recueil, s. I-569, bod 20, jakož i výše uvedený rozsudek

Belgie a Forum 187 v. Komise, bod 69). Z bodů 73 až 75 tohoto rozsudku přitom vyplývá, že z důvodu uvedení data uplynutí platnosti v rozhodnutí z roku 1997 mohly podniky, způsobilé pro režim podpor 1997–1999, předvídat, že po tomto datu již nebude moci být podle uvedeného režimu zahájeno žádné výběrové řízení pro předkládání žádostí o podpory.

⁷⁸ Konečně, pokud jde o slučitelnost rozhodnutí z roku 1997 a režimu podpor 1997–1999 se zásadou rovného zacházení, je třeba připomenout, že tato zásada brání zejména tomu, aby se srovnatelnými situacemi bylo zacházeno odlišně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (viz zejména rozsudek ze dne 17. června 2010, Lafarge v. Komise, C-413/08 P, Sb. rozh. s. I-5361, bod 40 a citovaná judikatura).

⁷⁹ V projednávaném případě navrhovatelky tvrdí, že jestliže je rozhodnutí z roku 1997 vykládáno v tom smyslu, že neschvaluje zahájení výběrového řízení *ad hoc* po 31. prosinci 1999 vyhrazeného pro podniky, které nezískaly podporu požadovanou v rámci režimu podpor 1997–1999 z důvodu nedostatku disponibilních finančních prostředků a které před tímto datem již neměly příležitost účastnit se prostřednictvím automatického zařazení nebo přepracování žádosti na pozdějším výběrovém řízení, porušuje uvedený režim zásadu rovného zacházení z toho důvodu, že poté některým podnikům poskytl možnost druhé účasti, zatímco pro ostatní byla tato možnost od počátku vyloučena.

⁸⁰ V této souvislosti je nutno konstatovat, že takové nerovné zacházení mezi podniky, které měly příležitost využít uvedené možnosti před uplynutím platnosti schválení přiznaného rozhodnutí z roku 1997, a podniky, které již tuto příležitost neměly, je objektivně odůvodněné. Platí totiž, že vzhledem ke skutečnosti, že rozhodnutí Komise nevznášet námitky vůči režimu státních podpor podle čl. 87 odst. 3 ES představuje

výjimku z obecné zásady neslučitelnosti těchto podpor se společným trhem, musí být doba trvání jeho platnosti časově omezena. Přitom jakékoli schválení časově omezené doby platnosti vede z povahy věci k nerovnému zacházení, protože daná situace spadá, nebo nespadá do časové působnosti rozhodnutí o schválení.

- ⁸¹ Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že Soud neporušil zásady právní jistoty, ochrany legitimního očekávání ani rovného zacházení, když rozhodl, že rozhodnutí z roku 1997 nelze považovat za rozhodnutí, které navrhovatelky opravňuje předložit přepracovanou žádost o podporu v rámci výběrového řízení pro předkládání žádostí o podpory vyhlášeného po uplynutí doby platnosti tohoto rozhodnutí.
- ⁸² První a druhý důvod kasačního opravného prostředku musí být tedy zamítnuty jako neopodstatněné.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

– Argumentace účastnic řízení

- ⁸³ V rámci svého třetího důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že Soud zkreslil obsah dopisu ze dne 29. května 2000, když v bodech 50 a 51 napadeného rozsudku vyloučil, že tento dopis obsahuje falešné tvrzení.

- 84 Navrhovatelky mají především za to, že Soud v bodě 12 napadeného rozsudku, na který odkazuje uvedený bod 50, chybně převzal znění tohoto dopisu. Podle jejich názoru tak není správné tvrzení, že to byla právě Komise, kdo rozpoznal v uvedeném dopise dvě kategorie podniků, kterých se přechodné opatření týká. Tím, že použila podmíňovací čas, připisuje identifikaci pouze dvou kategorií podniků uvedených v návrhu na přechodné opatření italským orgánům.
- 85 Soud se tedy podle názoru navrhovatelek dopustil pochybení, když měl za to, že v uvedeném dopise Komise tvrdila, že jí italské orgány prezentovaly přechodné opatření se širokou působností, zahrnující také podniky první kategorie. Komise podle nich naopak zcela vědomě vypracovala dopis ze dne 29. května 2000, v němž uvedla, že italské orgány ji informovaly pouze o dvou kategoriích podniků uvedených v bodech a) a b) tohoto dopisu, aby předstírala to, že si nebyla vědoma existence podniků první kategorie.
- 86 Navrhovatelky uvádějí, že jejich zájem na zrušení napadeného rozsudku stále trvá a to i z hlediska tohoto aspektu, jelikož některé argumenty, na nichž jsou založeny jejich kasační opravné prostředky, vycházejí z existence falešného tvrzení Komise. Bude-li tedy kasačnímu opravnému prostředku vyhověno, může být podle jejich názoru nezbytné ověřit, zda dopis ze dne 29. května 2000 takové falešné tvrzení obsahuje.
- 87 Komise tvrdí, že třetí důvod kasačního opravného prostředku je nepřípustný nebo přinejmenším neopodstatněný.

– Závěry Soudního dvora

- ⁸⁸ Z argumentů navrhovatelek shrnutých v bodě 86 tohoto rozsudku vyplývá, že navrhovatelky uznávají svůj zájem na zrušení závěrů Soudu, na jejichž základě dospěl k závěru o tom, že dopis ze dne 29. května 2000 neobsahuje falešné tvrzení, pouze tehdy, pokud bude jejich kasačnímu opravnému prostředku vyhověno.
- ⁸⁹ Vzhledem k tomu, že první i druhý důvod kasačního opravného prostředku byly zamítnuty a jelikož třetí důvod i za předpokladu, že bude opodstatněný, nemůže sám o sobě vést ke zrušení napadeného rozsudku, vzhledem k tomu, že míří proti závěrům, které nemají dopad na výrok uvedeného rozsudku, je třeba konstatovat, že tento důvod kasačního opravného prostředku je každopádně irelevantní a musí být tedy zamítnut, aniž by bylo zapotřebí přezkoumávat jeho přípustnost.
- ⁹⁰ V důsledku toho musí být kasační opravný prostředek zamítnut.

K nákladům řízení

- ⁹¹ Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě článku 118 téhož jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a navrhovatelky neměly ve věci úspěch, je třeba posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) Nuova Agricast Srl s Cofra Srl se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.